

Sygn. akt I CSK 894/22

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z wniosku R. J.
przy uczestnictwie O. [...] spółki akcyjnej w W.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 maja 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ś.
z dnia 23 marca 2021 r., sygn. akt II Ca [...],

**1. odrzuca skargę kasacyjną w części obejmującej zaskarżone
postanowienie w zakresie, w którym uwzględniono apelację
uczestnika postępowania (pkt. I)**

**2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
w pozostałej części.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy w D. ustanowił na rzecz uczestnika służebność przesyłu oznaczoną w postanowieniu oraz zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni wynagrodzenie za ustanowienie tej służebności w kwocie 100 838,47 zł. Po rozpoznaniu apelacji uczestnika Sąd Okręgowy w Ś. postanowieniem z dnia 23 marca 2021 r. obniżył zasądzone wynagrodzenie do kwoty 79 000 zł i oddalił apelację w pozostałym zakresie.

Uczestnik zaskarżył w całości postanowienie Sądu Okręgowego skargą kasacyjną, zarzucając naruszenie art. 305¹ w zw. z art. 305² § 2 k.c., art. 3 w zw. z 305 § 2 oraz art. 6 k.c. w zw. z art. 391 § 1 oraz art. 232 i art. 13 § 2 k.p.c. Wniósł o uchylenie w całości postanowienia Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Ś. lub innemu Sądowi równorzędnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że przesłankę dopuszczalności środka zaskarżenia stanowi co do zasady pokrzywdzenie orzeczeniem (*gravamen*). Istnieje ono wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest obiektywnie w sensie prawnym niekorzystne dla skarżącego, ponieważ z punktu widzenia jego skutków związanych z prawomocnością materialną skarżący nie uzyskał ochrony prawnej, którą zamierzał osiągnąć przez procesowo odpowiednie zachowanie w postępowaniu poprzedzającym wydanie orzeczenia, a w razie braku takiego zachowania (np. w wypadku wyroku zaocznego lub nakazu zapłaty) *per se* wywołuje takie skutki (por. np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, Nr 11, poz. 108, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2020 r., V CZ 97/19, z dnia 20 lutego 2018 r., V CZ 7/18). Brak tak rozumianego interesu prawnego prowadzi do odrzucenia środka odwoławczego. Uczestnik zaskarżył skargą kasacyjną postanowienie Sądu Okręgowego w całości, a więc również w pkt I, w którym – uwzględniając jego apelację – zmieniono postanowienie Sądu pierwszej instancji i obniżono należne wnioskodawczyni wynagrodzenie. Skarżący uzyskał już w tym zakresie ochronę prawną. Nie miał więc interesu prawnego aby zaskarżyć to rozstrzygnięcie ponownie skargą kasacyjną. Z tych względów skarga kasacyjna w części obejmującej zaskarżone postanowienie w zakresie, w którym uwzględniono apelację uczestnika postępowania podlegała odrzuceniu.

Oceniając skargę kasacyjną w pozostałym zakresie należy podkreślić, że zgodnie z brzmieniem art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w następujących wypadkach:

– w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,

- istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- zachodzi nieważność postępowania,
- skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa.

Skarga kasacyjna uczestnika zawiera wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania z powołaniem się na jej oczywistą zasadność oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości. Analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia prowadzi jednakże do stwierdzenia, że wskazane przez skarżącego podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą. Brak jest także podstaw by przyjąć, że w sprawie miała miejsce nieważność postępowania.

Twierdzenie o istnieniu przesłanki do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powodu jej oczywistej zasadności, nie znajduje bowiem dostatecznego uzasadnienia w świetle argumentacji przytoczonej w tym zakresie przez skarżącego. W judykaturze utrwalone jest stanowisko, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej ma miejsce jedynie wówczas, gdy bez dokonania głębszej analizy dla przeciętnego prawnika jest oczywiste, że podstawy skargi zasługują na uwzględnienie, a zatem ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i przesądza to o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi. Dla takiej oceny stanowisko przedstawione przez skarżącego, związane z zarzutem dotyczącym wykładni pojęcia „odpowiednie wynagrodzenie” i reguł odpowiedzialności odszkodowawczej zastosowanych przez Sąd Okręgowy, nie daje zaś podstaw.

W orzecznictwie podkreśla się także, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu

prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie daje również podstaw do uznania, że istnieje potrzeba wykładni art. 305¹ w zw. z 305² § 2 k.c., w zakresie wskazanym przez skarżącego, przy uwzględnieniu, że stosownie do art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa będąca następstwem rozbieżności w orzecznictwie sądów lub spowodowana poważnymi wątpliwościami przy ich interpretacji. Skarżący nie wskazał w sposób przekonywający na istnienie tego rodzaju wątpliwości. Nie przedstawił także argumentacji pozwalającej stwierdzić, że występuje rozbieżność w orzecznictwie sądów w tym zakresie. Takie stwierdzenie wymaga przytoczenia przykładów orzeczeń wskazujących na rzeczywistą rozbieżność w wykładni, czego skarżący nie uczynił. Nie wskazują bowiem na to dostatecznie orzeczenia powołane przez skarżącego.

Z tych względów w przedmiocie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania orzeczono jak w treści postanowienia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).